

Indre Mission

Fredericia 2023

Tilkaldegudstjenester – vilkår, muligheder og begrænsninger

Den folkekirkelige frihedslovgivning giver mulighed for, at en gruppe personer kan få en lokal sognekirke stillet til rådighed – med eller uden kirkebetjening – til en gudstjeneste ved en præst, som gruppen selv træffer aftale med. Ordningen giver dermed mulighed for, at man jævnligt kan lytte til en anden forkyndelse end den, sognets ansatte præst(er) står for.

Nedenfor vil vi ridse de regler op, der gælder for tilkaldegudstjenester, og derefter vil vi pege på ordningens positive muligheder og nogle af de begrænsninger, der hører med.

Dialog og vejledning

Vi stiller os gerne til rådighed for en dialog om de spørgsmål, I har lokalt.

Du er velkommen til at kontakte:

Formand

Hans-Ole Bækgaard

Tlf: **4157 7473**

Mail: **hans-ole.baekgaard@indremission.dk**

Vilkår

Personkredsen

For at kunne holde tilkaldegudstjeneste må en gruppe på min. 10 personer fremsætte et skriftligt ønske om at kunne bruge sognets kirke til dette formål. De 10 personer skal have bopæl i kirkesognet og have valget til menighedsrådet i sognet. Gudstjenesten vil være offentlig, så det må gerne være en kreds fra flere sogne, som arbejder sammen om initiativet og deltager i gudstjenesten. Men forudsætningen er, at ansøgningen til menighedsrådet fremsendes af min. 10 personer, der bor i sognet.

Tilkaldepræsten

Inden man sender ansøgningen til menighedsrådet, skal man have en aftale med en præst, der giver tilsagn om at lede gudstjenesten. Præstens navn skal fremgå af ansøgningen.

Det enkleste i relation til menighedsrådet er at vælge en præst, som har et præsteembede i folkekirken, idet en sådan præst tydeligt er omfattet af lovgivningens bestemmelse.

Der er forskellig opfattelse af, hvorvidt man ved tilkaldeordningen kan bruge præster, der ikke er i embede. Det kan dreje sig om pensionerede, organisation-

sansatte eller ledige præster. Man kan derfor få afslag, hvis menighedsrådet er bekendt med denne utydelighed i loven, og fx hvis stiftets biskop bliver spurgt til råds og vejleder negativt.

Det skal dog også nævnes, at lovbekendtgørelsen giver mulighed for at benytte en præsteordineret missionær, udsendt fra Danmark, en evangelisk-luthersk frimenighedspræst eller en præst ved en evangelisk-luthersk menighed uden for Danmark.

Menighedsrådet

Hvis ansøgningen lever op til lovgivningens krav, skal menighedsrådet imødekomme den, medmindre kirken på forhånd er optaget af et andet arrangement det pågældende tidspunkt. Menighedsrådet kan altså ikke afvise at stille kirken til rådighed. Hvis der gives afslag, skal det begrundes.

Kirkebetjening

Initiativtagerne til tilkaldegudstjenesten har ret til at få stillet såvel kirke som kirkebetjening vederlagsfrit til rådighed. Det skal fremgå af ansøgningen, om man ønsker, at kirkebetjeningen medvirker ved gudstjenesten.

Kirkesangerens opgaver kan man måske søge løst ved hjælp af frivillige gudstjenestedeltagere.

Ønsker man ikke at gøre brug af den stedlige organist, kan man ikke bruge kirkens orgel uden evt. tilladelse fra menighedsråd og organist.

Tilsvarende har man ikke adgang til at bruge kirkens klokke, hvis ikke den ansatte kirketjener medvirker. Af forskellige grunde, fx også hvis der holdes nadver, kan det derfor anbefales, at kirketjeneren medvirker.

Det har betydning, at menighedsrådet igennem mindst én medvirkende fra den ansatte kirkebetjening, er repræsenteret ved gudstjenesten. Sådan bliver det gennemskueligt, at alt foregår i den bedste orden.

Økonomi

Kirken og kirkebetjeningen stilles frit til rådighed. Men initiativgruppen skal dække tilkaldepræstens befordringsudgifter. Desuden kan der være udgifter til fx annoncering.

Anmodningen

Ifølge lovgivningen skal den skriftlige

ansøgning være menighedsrådet i hænde tidligst 6 uger og senest 3 dage før datoen for den ønskede tilkaldegudstjeneste. Der skal i princippet ansøges for hver enkelt gudstjeneste, men i praksis kan man forsøge at få en aftale i stand med menighedsrådet, så man ikke behøver at sende ansøgning hver gang.

Opsamling

Ansøgningen skal foruden selve ønsket om at få kirken stillet til rådighed til en gudstjeneste indeholde tidspunkt for gudstjenesten, præstens navn og oplysning om, hvorvidt kirkebetjeningen skal medvirke. Og den skal underskrives af mindst 10 personer fra sognet.

Det kan være en god idé også at notere de paragraffer i lovgivningen, som ansøgningen bygger på.

Lovgrundlaget

”Bekendtgørelse om brug af folkekirkens kirker m.v.”, BEK nr. 420 af 27/06/1986 §§ 1-4 og

”Bekendtgørelse af lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m.”, LBK nr. 582 af 27/05/2010 § 8.

Muligheder

Tilkaldegudstjenester giver mulighed for at kunne gå til gudstjeneste i den lokale kirke ved en anden præst end den præst, der er ansat i sognet. Man får altså mulighed for at høre en teologisk anderledes forkyndelse end den, sognets præst står for.

Tilkaldeordningen kan være en åndelig hjælp i en periode (evt. nogle år) fx forud for et kommende præstevalg, hvor der kan være håb om at få ansat en præst, man har åndelig tillid til.

Man kan med denne ordning bevare tilknytningen til sit sogn og sin kirke i stedet for at løse sognebånd til en anden præst.

Ved at bruge ordningen over en længere periode kan man få et fingerpeg om, hvorvidt det er muligt at samle en større kreds i en fælles, ny menighed. På den måde kan man begrænse den usikkerhed, der ligger i at etablere en ny menighed uden at vide, om tilslutningen er stor nok

Ordningen er billig at etablere og kræver i udgangspunktet kun befordringsgodtgørelse til præsten.

Tilkaldeordningen går ikke ud over IM's lokale arbejde, idet den udelukkende handler om gudstjenesten i kirken. Man bør kunne vedblive som før at være engageret i IM-arbejdet, uanset om man deltager i tilkaldegudstjenesterne eller ej.

Da gudstjenesten er offentlig, kan den dække et behov i et større område end det konkrete sogn.

Begrænsninger

Det er ikke realistisk at kunne have ordningen hver søndag, men måske en eller to gange om måneden. Ordningen kan derfor bruges som et supplement ind i menighedslivet, men ikke til at udgøre et nyt menighedsliv.

Tilkaldegudstjenesterne må vige for allerede planlagte gudstjenester og arrangementer. Man kan derfor blive nødt til at vælge et andet klokkeslæt end det ønskede.

Tidsfristerne for ansøgningen kan gøre det svært at planlægge en længere periode af tilkaldegudstjenester. Man må søge at løse dette igennem en aftale med menighedsrådet.

Tilkaldegudstjenester kan skabe en uenighed og en splid, som man må søge på bedst mulig måde at dæmme op for. Det kan være splid fx internt i det lokale IM eller i relation til menighedsrådet og præsten. Tilkaldepræsten kan også få kritik i sit hjem sogn, hvis han i for høj grad har gudstjenester i andre kirker. Derfor er det tilrådeligt at gå venligt og varsomt frem, når der skal laves forespørgsler og aftaler. Det betaler sig på den lange bane.

Initiativgruppen må overveje først at prøve at få en aftale i stand med præst og menighedsråd uden brug af lovgivningens regler med den krav- og rettighedsatmosfære, som de medfører. Aftalen kan fint motiveres positivt med ønsket om at høre forkyndelse på linje med initiativgruppens teologiske opfattelse. Og et forslag kunne være, at der åbnes mulighed for en anderledes forkyndelse på fx præstens frisøndage.